

บทที่ 3

การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกรณีข้าราชการตำรวจ ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา

1. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

1.1 ความหมายของการพักราชการและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

การให้พักราชการ คือ การสั่งให้ข้าราชการพ้นจากตำแหน่งระหว่างการสอบสวนพิจารณาทางวินัย หรือระหว่างถูกฟ้องคดีอาญา หรือระหว่างต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา และงดเบิกจ่ายเงินเดือนและเงินอื่น ๆ ที่จ่ายเป็นรายเดือน ตลอดจนเงินช่วยเหลือต่าง ๆ ไว้ก่อน ทั้งนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะไม่ให้ผู้นั้นอยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ เพื่อป้องกันมิให้เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือพิจารณา หรือมิให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น หรือเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ราชการในประการอื่น และถ้าสอบสวนพิจารณาได้เป็นความสัจย์ว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็จะได้สั่งลงโทษให้ออกปลดออก หรือไล่ออก ตั้งแต่วันพักราชการได้ด้วย¹

การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน คือ การให้ข้าราชการผู้มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาออกจากราชการ ขาดจากตำแหน่งและอัตราเงินเดือนไว้ก่อน ระหว่างการสอบสวนพิจารณาหรือเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณา²

---

¹ประวีณ ฒ นคร, การรักษาวินัยข้าราชการสำหรับผู้บังคับบัญชา (กรุงเทพมหานคร: สวัสดิการสำนักงาน ก.พ., 2533), หน้า 162.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 165.

1.2 ความแตกต่างระหว่างการสั่งพักราชการกับการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ข้าราชการที่ถูกสั่งพักราชการมีผลดังต่อไปนี้³ คือ

1) ผู้ถูกสั่งพักราชการขอยืมพ้นจากตำแหน่งหน้าที่และไม่ให้มาปฏิบัติหน้าที่ตลอดระยะเวลาที่พักราชการนั้น แต่ยังไม่ขาดจากการเป็นข้าราชการ กล่าวคือ ยังมีสภาพเป็นข้าราชการอยู่ โดยงดการเบิกจ่ายเงินเดือน และเงินอื่น ๆ ที่จ่ายเป็นรายเดือนตลอดจนเงินช่วยเหลือต่าง ๆ ไว้ก่อน จนกว่าคดีหรือกรณีที่ดีที่สุดและมีคำสั่งของผู้บังคับบัญชาตามผลการสอบสวนพิจารณาแล้ว

2) ตำแหน่งนั้นว่างลง แต่อัตราเงินเดือนไม่ว่าง ต้องสงวนอัตราเงินเดือนนั้นไว้ก่อนจนกว่าคดีหรือกรณีดีที่สุด

3) ผู้บังคับบัญชาไม่อาจย้ายผู้อยู่ระหว่างพักราชการให้ดำรงตำแหน่งอื่นได้

4) ถ้าผู้ถูกสั่งพักราชการเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่สั่งให้ตนพักราชการโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ก็มีสิทธิร้องทุกข์ได้

5) ให้งดใช้เครื่องแบบตลอดเวลาที่ถูกสั่งพักราชการ

ข้าราชการที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนมีผลดังต่อไปนี้⁴ คือ

1) พ้นจากสภาพเป็นข้าราชการ และต้องออกจากราชการไปชั่วคราว แต่ไม่เด็ดขาด จะต้องมีการสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อการสอบสวนพิจารณาเสร็จสิ้นแล้วอีกชั้นหนึ่ง

2) ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมในการถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้น เนื่องจากผู้บังคับบัญชาได้ใช้อำนาจหน้าที่สั่งให้ตนออกจากราชการไว้ก่อนโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ก็มีสิทธิที่จะอุทธรณ์ได้

3) ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุจะบรรจุและแต่งตั้งหรือเลื่อนข้าราชการผู้อื่นให้มาดำรงตำแหน่งที่ว่างนั้นแทนผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนก็ได้

4) งดใช้เครื่องแบบเช่นเดียวกับถูกสั่งพักราชการ

³ กรมตำรวจ, คณะทำงานทางวินัยกรมตำรวจ, เรื่องเดิม, หน้า 60-61.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 61.

2. หลักเกณฑ์การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกรณีข้าราชการต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา

2.1 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2521

2.1.1 ผู้มีอำนาจ

ผู้มีอำนาจในการสั่งพักราชการและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน คือ⁵

- 1) รัฐมนตรี สำหรับตำแหน่งผู้บัญชาการ หรือเทียบเท่าผู้บัญชาการขึ้นไป
- 2) อธิบดี สำหรับตำแหน่งตั้งแต่รองผู้บัญชาการหรือเทียบ รองผู้บัญชาการลงมา
- 3) ผู้บังคับบัญชาซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดี สำหรับตำแหน่งตั้งแต่ผู้กำกับการหรือเทียบรองผู้กำกับการลงมา
- 4) ผู้รักษาราชการแทนของผู้ดำรงตำแหน่งตามข้อ 1 ถึง 3 ข้างต้น⁶
- 5) ผู้ปฏิบัติราชการแทนตามที่ได้รับมอบหมายของผู้ดำรงตำแหน่งตามข้อ 1 ถึง 5 ข้างต้น⁷

2.1.2 การสั่งพักราชการ

การสั่งพักราชการแก่ข้าราชการตำรวจนั้น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2521 นั้นไม่ได้กำหนดวิธีดำเนินการเอาไว้โดยเฉพาะ แต่ให้ดำเนินการวิธีการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับ โดยอนุโลม โดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ได้กำหนดหลักเกณฑ์การ

⁵พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2521, มาตรา 26.

⁶เรื่องเดียวกัน, มาตรา 27.

⁷เรื่องเดียวกัน, มาตรา 28.

สั่งพักราชการกรณีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาไว้ดังต่อไปนี้ คือ

เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจมีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้ แต่ถ้าปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิดหรือกระทำผิดไม่ถึงกับจะถูกลงโทษปลดออก หรือไล่ออก และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ผู้มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น⁸

เมื่อได้มีการสั่งให้ข้าราชการตำรวจผู้ใดพักราชการหรือออกจากราชการไว้ก่อนตามวรรคหนึ่งแล้ว ภายหลังปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีอื่นอีก มีอำนาจแล้วแต่กรณีมีอำนาจดำเนินการสืบสวน หรือพิจารณาและแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ตลอดจนดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้⁹

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ระยะเวลาให้พักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.¹⁰ ซึ่ง กฎ ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์การสั่งพักราชการไว้ดังต่อไปนี้

⁸พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535, มาตรา 107 วรรคหนึ่ง.

⁹เรื่องเดียวกัน, มาตรา 107 วรรคสอง.

¹⁰เรื่องเดียวกัน, มาตรา 107 วรรคห้า.

1) หลักเกณฑ์และเหตุผลในการสั่งพักราชการกรณีข้าราชการตำรวจ ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ประกอบ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2518)¹¹ คือ

(1) เมื่อข้าราชการตำรวจถูกตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง เนื่องจากต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือ

(2) เมื่อข้าราชการตำรวจถูกตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง เนื่องจากถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือ

(3) เมื่อข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือ

(4) เมื่อข้าราชการตำรวจถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และ

(5) ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาแล้วเห็นว่า ถ้าให้ผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ

2) การสั่งพักราชการหลายเรื่อง หรือมีกรณีอื่น

เมื่อได้มีการสั่งให้ข้าราชการตำรวจผู้ใดพักราชการหรือออกจากราชการไว้ก่อนตามวรรคหนึ่งแล้ว ภายหลังปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีอื่นอีก มีอำนาจแล้วแต่กรณีมีอำนาจดำเนินการสืบสวน หรือพิจารณาและแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ตลอดจนดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้¹²

ในกรณีที่ข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหลายสำนวน หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหา

¹¹กฎ ก.พ. ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2518) ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนและการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา, ข้อ 2.

¹²พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535, มาตรา 107 วรรคสอง.

ว่ากระทำความผิดอาญาหลายคดี เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ถ้าจะสั่งให้พักราชการให้สั่งพักทุกสำนวนและทุกคดี¹³

ในกรณีที่สั่งพักราชการในสำนวนใดหรือคดีใดไว้แล้ว ภายหลังปรากฏว่าผู้ถูกสั่งพักราชการนั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถูกตั้งกรรมการสอบสวนในสำนวนอื่นหรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาในคดีอื่นเพิ่มขึ้นอีกเว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ก็ให้สั่งพักราชการในสำนวนหรือคดีที่เพิ่มขึ้นนั้นด้วย¹⁴

ต่อมามีการออก กฎ ก.พ. มารองรับตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 คือ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2538) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ซึ่งได้คงหลักการเดิมไว้และมีการเพิ่มเติมหลักการใหม่เข้ามาเสริม โดยมีหลักเกณฑ์การสั่งพักราชการ เพิ่มขึ้น ผู้ที่ถูกฟ้องนั้นพนักงานอัยการมิได้รับเป็นทนายแก้ต่างให้¹⁵ ส่วนการสั่งพักราชการหลายเรื่อง หรือมีกรณีอื่นก็ยังคงหลักการเดิมไว้เช่นกัน

เห็นได้ว่า การสั่งพักราชการกรณีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญานั้น กฎหมายและ กฎ ก.พ. ที่ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาสั่งพักราชการได้เพื่อรอฟังการสอบสวนคดีอาญาอย่างเดี๋ยวก็น่าได้ ไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยไว้เสมอไป เนื่องจากกฎหมายและ กฎ ก.พ. ไม่ได้กำหนดให้สั่งพักราชการไว้เพื่อรอฟังผลการสอบสวนทางวินัยแต่อย่างใด ดังนั้น เพียงแต่มีการต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาก็มีอำนาจสั่งพักราชการได้

¹³ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2518) ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนและการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา, ข้อ 4 วรรคหนึ่ง.

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 4 วรรคสอง.

¹⁵ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 3 (1).

2.1.3 การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจมีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้ แต่ถ้าปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิดหรือกระทำผิดไม่ถึงกับจะถูกลงโทษปลดออก หรือไล่ออก และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ผู้มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น¹⁶

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ระยะเวลาให้พักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน และ การดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.¹⁷

การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนมาจากหลักเกณฑ์เดียวกันกับการสั่งพักราชการ และมีหลักการบางอย่างเพิ่มเติมเข้ามา ดังนั้นการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกรณีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญามีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ

1) หลักเกณฑ์และเหตุผลการให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ประกอบ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2518) ดังกล่าวนั้น มีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ¹⁸

¹⁶พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535, มาตรา 107 วรรคหนึ่ง.

¹⁷เรื่องเดียวกัน, มาตรา 107 วรรคห้า.

¹⁸กฎ ก.พ. ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2518) ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนและการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา, ข้อ 2.

(1) เมื่อข้าราชการตำรวจถูกตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง เนื่องจากต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือ

(2) เมื่อข้าราชการตำรวจถูกตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง เนื่องจากถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือ

(3) เมื่อข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือ

(4) เมื่อข้าราชการตำรวจถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และ

(5) ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาแล้วเห็นว่า ถ้าให้ผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ และ

(6) ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาแล้วเห็นว่า การสอบสวนหรือพิจารณากรณีหรือคดีนั้นจะไม่แล้วเสร็จไปโดยเร็ว¹⁹

2) การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนหลายเรื่อง หรือมีกรณีอื่นเพิ่มขึ้น เมื่อได้มีการสั่งให้ข้าราชการตำรวจผู้ใดพักราชการหรือออกจากราชการไว้ก่อนตามวรรคหนึ่งแล้ว ภายหลังปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ในกรณีอื่นอีก มีมีอำนาจแล้วแต่กรณีมีอำนาจดำเนินการสืบสวน หรือพิจารณาและแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ตลอดจนดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้²⁰

ในกรณีที่ข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหลายสำนวน หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหลายคดี เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือ

¹⁹ กฏ ก.พ. ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2518) ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนและการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา, ข้อ 7.

²⁰ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535, มาตรา 107 วรรคสอง.

ความผิดพลาดโทษ ถ้าจะสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนก็ให้สั่งออกจากราชการไว้ก่อนทุก
สำนวนและทุกคดี²¹

ในกรณีที่ได้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในสำนวนใดหรือคดีใด
ไว้แล้ว ภายหลังปรากฏว่าผู้ถูกให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำ
ผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถูกตั้งกรรมการสอบสวนในสำนวนอื่นหรือถูกฟ้องคดีอาญา
หรือต้องกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาในคดีอื่นเพิ่มขึ้นอีกวันแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำ
โดยประมาท หรือความผิดพลาดโทษ ก็ให้ออกจากราชการไว้ก่อนในสำนวนหรือคดีที่
เพิ่มขึ้นนั้นด้วย²²

ต่อมามีการออก กฎ ก.พ. มารองรับตามพระราชบัญญัติระเบียบ-
ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 คือ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2538) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ว่าด้วยการสั่งพักราชการและก
การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ซึ่งได้คงหลักการเดิมไว้และมีการเพิ่มเติมหลักการใหม่
เข้ามาเสริม โดยมีหลักเกณฑ์การสั่งพักราชการ เพิ่มขึ้น ผู้ที่ถูกฟ้องนั้นพนักงานอัยการ
มิได้รับเป็นทนายแก้ต่างให้²³ ส่วนการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนหลายเรื่อง หรือ
มีกรณีอื่นเพิ่มขึ้นดังกล่าวก็ยังคงหลักการเดิมไว้เช่นกัน

3) การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนอีกชั้นหนึ่ง

เมื่อได้สั่งพักราชการแล้ว ผู้บังคับบัญชาจะสั่งให้ออกจากราชการอีก
ชั้นหนึ่งต่อจากการสั่งพักราชการ ได้ ก็ต่อเมื่อมีเหตุดังต่อไปนี้ คือ²⁴

²¹กฎ ก.พ. ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2518) ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจาก
ราชการไว้ก่อนและการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา, ข้อ 4
วรรคหนึ่ง.

²²เรื่องเดียวกัน, ข้อ 4 วรรคสอง.

²³กฎ ก.พ. ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2538) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการ
ไว้ก่อน, ข้อ 3 (1).

²⁴เรื่องเดียวกัน, ข้อ 8.

(1) มีการสั่งพักราชการไว้ก่อนแล้ว และ

(2) ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจพิจารณาแล้วเห็นว่าการสอบสวนพิจารณา หรือการพิจารณาคดีที่เป็นเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการนั้น จะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว

ต่อมามีการออก กฎ ก.พ. มารองรับตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 คือ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2538) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ซึ่งได้คงหลักการเดิมไว้²⁵

เห็นได้ว่า การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกรณีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญานั้น กฎหมายและ กฎ ก.พ. ที่ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ได้เพื่อรอฟังการสอบสวนคดีอาญาอย่างเดียวกันได้ ไม่จำเป็นต้องแต่ตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยไว้เสมอไป เนื่องจากกฎหมายและ กฎ ก.พ. ไม่ได้กำหนดให้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนไว้เพื่อรอฟังผลการสอบสวนทางวินัยแต่อย่างใด ดังนั้นเพียงแต่มีการต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาก็มีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงของข้าราชการตำรวจและการสั่งพักราชการหรือการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนของข้าราชการตำรวจให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2521 และพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พ.ศ. 2477 ไม่ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ แต่กำหนดไว้ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน และยังไปกำหนดฐานความผิดและการลงโทษให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วย ดังนั้นการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการตำรวจและการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจาก

---

²⁵กฎ ก.พ. ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2538) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน, ข้อ 9.

ราชการไว้ก่อนแก่ข้าราชการตำรวจนั้น จึงต้องอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนเป็นหลัก ทำให้การกระทำความผิดทางวินัยของข้าราชการตำรวจและอำนาจในการสั่งการของผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจที่มีอำนาจมีความเกี่ยวข้องกับข้าราชการพลเรือนอย่างเห็นได้ชัด และหลักเกณฑ์การสั่งการก็เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เนื่องจากอาศัยอำนาจตามกฎหมายฉบับเดียวกัน ทำให้มีความเป็นเอกภาพในการสั่งการและค่อนข้างเป็นแนวทางปฏิบัติที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

2.1.4 สิทธิโต้แย้งคำสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกสั่งพักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนมีสิทธิร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการพิจารณาคำร้องทุกข์ได้²⁶ ซึ่งมีขั้นตอนต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้²⁷

1) คำร้องทุกข์ให้ทำเป็นหนังสือชี้แจงแสดงเหตุผลที่อ้างให้ชัดเจน ลงลายมือชื่อผู้ร้องทุกข์ คำร้องทุกข์ฉบับใดไม่มีลายมือชื่อของผู้ร้อง ผู้บังคับบัญชาไม่ต้องพิจารณา

2) ถ้าเป็นการกล่าวโทษผู้ใด ให้ร้องต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น จะร้องด้วยวาจาหรือจะเขียนเป็นหนังสือก็ได้ ถ้าร้องด้วยวาจา ให้ผู้รับการร้องทุกข์จดข้อความสำคัญของเรื่องที่ร้องแล้วอ่านให้ผู้ร้องทุกข์ฟังตามที่จดไว้ และให้ผู้ร้องทุกข์ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ถ้าผู้ร้องไม่ยอมลงชื่อผู้บังคับบัญชาไม่ต้องพิจารณา

แต่ถ้าไม่ทราบชัดว่าตนได้รับความเดือดร้อนจากผู้อื่นแน่ ก็ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาของตน เพื่อเสนอไปตามลำดับชั้นจนถึงที่สุด หรือผู้ที่ จะสั่งการได้สวน และแก้ความเดือดร้อนนั้นได้

²⁶ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2538) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน, ข้อ 4.

²⁷ กรมตำรวจ, คณะทำงานทางวินัยกรมตำรวจ, เรื่องเดิม, หน้า 101.

3) เมื่อร้องทุกข์แล้วเวลาล่วงผ่านไป 15 วัน ยังไม่ได้รับการชี้แจง ทั้งความเดือดร้อนก็ยังไม่ปลดเปลื้อง ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาสูงถัดขึ้นไปเป็นลำดับ อีก และให้ชี้แจงด้วยว่าได้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นใดมาแล้ว แต่เมื่อใด

4) ถ้าผู้บังคับบัญชาได้ชี้แจงให้ผู้ร้องทุกข์ทราบแล้ว ผู้ร้องทุกข์ยังไม่หมดสงสัยก็ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปได้ โดยชี้แจงด้วยว่าได้ร้องทุกข์ต่อผู้ใด ได้รับคำชี้แจงอย่างไรแล้วด้วย

2.1.5 การควบคุมตรวจสอบการใช้ดุลพินิจโดยศาล

เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้วได้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาแล้ว หากผลการพิจารณาการร้องทุกข์ฟังไม่ขึ้น ผู้ร้องทุกข์สามารถจะฟ้องโต้แย้งคำสั่งหรือคำวินิจฉัยการร้องทุกข์ต่อศาลปกครองได้ ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีหรือนับแต่วันพ้นเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผลแล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น²⁸

2.2 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547

2.2.1 ผู้มีอำนาจ

ผู้มีอำนาจสั่งพักราชการและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ได้แก่บุคคลดังต่อไปนี้²⁹

1) นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ข้าราชการตำรวจตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

²⁸ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542, มาตรา 49.

²⁹ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 72.

2) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจสั่งให้ข้าราชการตำรวจสำหรับตำแหน่งตั้งแต่เรตตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือตำแหน่งเทียบเท่า ลงมาพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

3) ผู้บัญชาการหรือตำแหน่งเทียบเท่าสั่งให้ข้าราชการตำรวจ สำหรับตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับการ พนักงานสอบสวน ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ หรือตำแหน่งเทียบเท่า ลงมาในส่วนราชการนั้นพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

4) ผู้บังคับการ หรือตำแหน่งเทียบเท่าสั่งให้ข้าราชการตำรวจ สำหรับตำแหน่งตั้งแต่ผู้กำกับการ พนักงานสอบสวนผู้ทรงคุณวุฒิ หรือตำแหน่งเทียบเท่า ลงมาในส่วนราชการนั้นพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

5) ผู้รักษาราชการแทนของผู้ดำรงตำแหน่งตามข้อ 1) ถึง 4) ข้างต้น

6) ผู้ปฏิบัติราชการแทนตามที่ได้รับมอบหมายของผู้ดำรงตำแหน่งตามข้อ 1) ถึง 5) ข้างต้น

2.2.2 การสั่งพักราชการ

ข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษผู้มีอำนาจตามมาตรา 72³⁰ หรือผู้บังคับบัญชาอื่นตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. มีอำนาจสั่งพักราชการ หรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัยได้ แต่ถ้าภายหลังปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัยว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิดหรือกระทำผิดไม่ถึงกับถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่นก็ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น³¹

³⁰ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 72.

³¹ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 95 วรรคหนึ่ง.

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ระยะเวลาให้พักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.³²

1) หลักเกณฑ์และเหตุผลการสั่งพักราชการ

(1) เมื่อข้าราชการตำรวจถูกตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง เนื่องจากต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ³³ และ

(2) ผู้ถูกฟ้องคดีอาญาพนักงานอัยการมิได้รับเป็นทนาย แก่ต่างให้ และ

(3) ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาแล้วเห็นว่า ถ้าให้ผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ³⁴

2) การสั่งพักราชการกรณีหลายเรื่อง หรือมีกรณีอื่นที่เพิ่มขึ้น

เมื่อได้มีการสั่งให้ข้าราชการตำรวจผู้ใดพักราชการหรือออกจากราชการไว้ก่อนตามวรรคหนึ่งแล้วหากภายหลังปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีอื่นอีก ผู้มีอำนาจตามมาตรา 72³⁵ หรือผู้บังคับบัญชาอื่นตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. มีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาตาม

³²พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 95 วรรคห้า.

³³เรื่องเดียวกัน, มาตรา 95 วรรคหนึ่ง.

³⁴กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน พ.ศ. 2547, ข้อ 3 (1).

³⁵พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 72.

มาตรา 84³⁶ และแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา 86³⁷ ตลอดจนดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้³⁸

ในกรณีที่ข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหลายสำนวน หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาหลายคดี เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือผู้ที่ถูกฟ้องนั้น พนักงานอัยการรับเป็นทนายแก้ต่างให้ ถ้าจะสั่งพักราชการให้สั่งพักทุกสำนวนและทุกคดี

ในกรณีที่ได้สั่งพักราชการในสำนวนใดหรือคดีใดไว้แล้ว ภายหลังปรากฏว่าผู้ถูกสั่งพักราชการนั้น มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนในสำนวนอื่น หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาในคดีอื่นเพิ่มขึ้นอีก เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือผู้ที่ถูกฟ้องนั้น พนักงานอัยการรับเป็นทนายแก้ต่างให้ ก็ให้สั่งพักราชการในสำนวนหรือคดีอื่นที่เพิ่มขึ้นนั้นด้วย³⁹

2.2.3 การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

1) หลักเกณฑ์และเหตุผลการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงมีหลักเกณฑ์และเหตุผลการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ดังนี้⁴⁰

³⁶ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 84.

³⁷ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 86.

³⁸ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 95 วรรคสอง.

³⁹ กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน พ.ศ. 2547, ข้อ 5.

⁴⁰ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 8.

(1) มีเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการได้ และ
 (2) ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจพิจารณาแล้วเห็นว่าการสอบสวน
 พิจารณา หรือการพิจารณาคดีที่เป็นเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการนั้น จะไม่แล้วเสร็จ
 โดยเร็ว

2) การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกรณีหลายเรื่อง หรือมีกรณีอื่น
 เพิ่มขึ้น

เมื่อได้มีการสั่งให้ข้าราชการตำรวจผู้ใดพักราชการหรือออกจาก
 ราชการไว้ก่อนตามวรรคหนึ่งแล้วหากภายหลังปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่า
 กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีอื่นอีก ผู้มีอำนาจตามมาตรา 72⁴¹ หรือผู้บังคับบัญชา
 อื่นตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. มีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาตามมาตรา
 84 และแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา 86⁴² ตลอดจนดำเนินการทางวินัย
 ตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้⁴³

ในกรณีที่ข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย
 อย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหลายสำนวน หรือต้องหาว่ากระทำความผิด
 อาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาหลายคดี เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือ
 ความผิดลหุโทษ หรือผู้ที่ถูกฟ้องนั้น พนักงานอัยการรับเป็นทนายแก้ต่างให้ ถ้าจะสั่ง
 ออกจากราชการไว้ก่อนให้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนทุกสำนวนและทุกคดี

ในกรณีที่ได้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในสำนวนใดหรือคดีใด
 ไว้แล้ว ภายหลังปรากฏว่าผู้ถูกสั่งพักราชการนั้น มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย
 อย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนในสำนวนอื่น หรือต้องหาว่ากระทำความผิด
 อาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาในคดีอื่นเพิ่มขึ้นอีก เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดย

⁴¹พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 72.

⁴²เรื่องเดียวกัน, มาตรา 86.

⁴³เรื่องเดียวกัน, มาตรา 95 วรรคสอง.

ประมาณหรือความผิดพลาดโทษ หรือผู้ที่ถูกฟ้องนั้น พนักงานอัยการรับเป็นทนายแก้ต่างให้ ก็ให้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในสำนวนหรือคดีอื่นที่เพิ่มขึ้นนั้นด้วย⁴⁴

3) การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนอีกชั้นหนึ่ง

เมื่อได้สั่งพักราชการแล้ว ผู้บังคับบัญชาจะสั่งให้ออกจากราชการอีกชั้นหนึ่งต่อจากการสั่งพักราชการได้ ก็ต่อเมื่อมีเหตุดังต่อไปนี้ คือ⁴⁵

- (1) มีการสั่งพักราชการไว้ก่อนแล้ว และ
- (2) ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจพิจารณาแล้วเห็นว่าการสอบสวนพิจารณา หรือการพิจารณาคดีที่เป็นเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการนั้น จะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว

2.2.4 สิทธิโต้แย้งคำสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

1) การร้องทุกข์

ข้าราชการตำรวจที่ถูกสั่งพักราชการมีสิทธิร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชา หรือ คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ได้ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 106⁴⁶ ภายใน 30 วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง

2) การอุทธรณ์

ข้าราชการตำรวจที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนมีสิทธิอุทธรณ์ต่อ คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ได้ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 105⁴⁷ ภายใน 30 วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง

2.2.5 การควบคุมตรวจสอบการใช้ดุลพินิจโดยศาล

เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกสั่งพักราชการแล้วได้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาหรือต่อคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) แล้ว หากผลการพิจารณาการร้อง

⁴⁴ กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน พ.ศ. 2547, ข้อ 8 วรรคสาม.

⁴⁵ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 9.

⁴⁶ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 106.

⁴⁷ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 106.

ทุกข์พึงไม่ขึ้น ผู้ถูกสั่งพักราชการสามารถจะฟ้องโต้แย้งคำสั่งหรือคำวินิจฉัยคำร้องทุกข์ต่อศาลปกครองได้ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือรับทราบคำวินิจฉัยคำร้องทุกข์หรือภายใน 90 วัน นับแต่วันพ้นกำหนด 90 วัน นับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอทราบผลการวินิจฉัยคำร้องทุกข์

ส่วนข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้วได้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) แล้ว หากผลการพิจารณาอุทธรณ์พึงไม่ขึ้น ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนสามารถจะฟ้องโต้แย้งคำสั่งหรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อศาลปกครองได้ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือรับทราบคำวินิจฉัยอุทธรณ์หรือภายใน 90 วัน นับแต่วันพ้นกำหนด 90 วัน นับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอทราบผลการวินิจฉัยอุทธรณ์

3. การสั่งพักราชการหรือสั่งพักงานข้าราชการ

ตำรวจพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542

การสั่งพักราชการหรือสั่งพักงานข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้นมาจากได้สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในฐานความผิดที่อยู่ในอำนาจตามกฎหมายดังกล่าว โดยเป็นการดำเนินคดีอาญาควบคู่ไปกับการดำเนินการทางวินัยซึ่งมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

3.1 ฐานความผิดในการตรวจสอบและระยะเวลาในการตรวจสอบ

การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้ผู้กล่าวหายื่นคำกล่าวหาเป็นหนังสือลง

ลายมือชื่อของตนต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินสองปี⁴⁸

ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อันเนื่องมาจากได้กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเพื่อจะดำเนินการตรวจสอบ ในกรณีนี้หากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องดังกล่าวมิใช่กรณีเป็นการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ส่งเรื่องกลับไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป⁴⁹

3.2 ข้อห้ามในการดำเนินการตรวจสอบ

ห้ามมิให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรับหรือยกคำกล่าวหาการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่า กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา⁵⁰

1) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาหรือประเด็นเกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว และไม่มีพยานหลักฐานใหม่ ซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งคดี หรือ

⁴⁸ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 84.

⁴⁹ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 89.

⁵⁰ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 86.

2) เรื่องที่ศาลรับฟ้องในประเด็นเดียวกัน และอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว

3.3 การไต่สวนข้อเท็จจริง

ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีมีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ⁵¹

เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้รับคำกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง⁵²

ในการไต่สวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ โดยประกอบด้วยกรรมการหนึ่งคน พนักงานเจ้าหน้าที่และหรือผู้ทรงคุณวุฒิตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด มีหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือมูลความผิด⁵³

เมื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานเสร็จแล้ว ให้จัดทำสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงเสนอต่อประธานกรรมการ ประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้⁵⁴

⁵¹พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 43 (5).

⁵²เรื่องเดียวกัน, มาตรา 88.

⁵³เรื่องเดียวกัน, มาตรา 45 วรรคหนึ่ง.

⁵⁴เรื่องเดียวกัน, มาตรา 50.

- 1) ชื่อและตำแหน่งหน้าที่ของผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหา
- 2) เรื่องที่ถูกล่าวหา
- 3) ข้อกล่าวหาและสรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากการไต่สวนข้อเท็จจริง
- 4) เหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย
- 5) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง
- 6) สรุปความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา

เมื่อประธานกรรมการได้รับสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงแล้วให้จัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาภายในสามสิบวัน⁵⁵ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาข้อกล่าวหาจากสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติวินิจฉัยว่าข้อกล่าวหามีมูลหรือไม่ ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติวินิจฉัยว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาข้อนั้นเป็นอันตกไป⁵⁶

ในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริง หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการเพราะเหตุใด ๆ นอกจากถึงแก่ความตาย ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อจะดำเนินคดีอาญา ดำเนินการทางวินัย หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินแล้วแต่กรณีต่อไปได้⁵⁷

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีมติว่าข้อกล่าวหาใดมีมูล ให้ประธานกรรมการส่งรายงานตามมาตรา 54 วรรคสอง และเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหา ถ้าผลการไต่สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีมูลความผิดทางวินัย หรือมีมูลความผิด

---

⁵⁵พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 51 วรรคหนึ่ง.

⁵⁶เรื่องเดียวกัน, มาตรา 53.

⁵⁷เรื่องเดียวกัน, มาตรา 57.

ต้องให้พ้นจากตำแหน่ง และผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง⁵⁸

3.4 การสั่งพักราชการหรือสั่งพักงานระหว่างไต่สวนข้อเท็จจริง

ในการไต่สวนข้อเท็จจริง หากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เห็นว่า การให้ผู้ถูกกล่าวหายังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอาจจะก่อความเสียหายให้แก่ทางราชการหรือเป็นอุปสรรคในการไต่สวนข้อเท็จจริง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งพักราชการหรือพักงาน เพื่อรอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และหากผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาได้สั่งพักราชการหรือพักงาน แล้วต่อมาผลการไต่สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาทราบเพื่อดำเนินการสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหากลับเข้ารับราชการหรือทำงานในตำแหน่งเดิม⁵⁹

เมื่อข้าราชการตำรวจถูกสั่งพักราชการหรือสั่งพักงานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในระหว่างไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวไม่ได้บัญญัติไว้ว่าให้อุทธรณ์หรือร้องทุกข์ในกรณีดังกล่าวได้ และตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 105⁶⁰ และมาตรา 106⁶¹ นั้นการสั่งพักราชการหรือสั่งพักงานไม่ถือว่าเป็นการสั่งลงโทษหรือสั่งให้ออกจากราชการ และถือว่าผู้บังคับบัญชาสั่งการตามมติของคณะกรรมการป้องกัน

⁵⁸พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 56 (4).

⁵⁹เรื่องเดียวกัน, มาตรา 90.

⁶⁰พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 105.

⁶¹เรื่องเดียวกัน, มาตรา 106.

และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ไม่ถูกต้องในฐานะผู้บังคับบัญชาแต่อย่างใด จึงเห็นได้ว่ากฎหมายทั้งสองฉบับยังไม่มีมีความเกี่ยวข้องกันในประเด็นนี้ ทำให้ผู้ถูกสั่งพักราชการหรือสั่งพักงานไม่มีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์คำสั่งพักราชการหรือสั่งพักงานต่อผู้บังคับบัญชาหรือต่อคณะกรรมการข้าราชการตำรวจหรือต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เมื่อเปรียบเทียบกับการลงโทษทางวินัยข้าราชการตำรวจในกรณีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติให้ผู้บังคับบัญชาคำเนินการนั้น ข้าราชการตำรวจนั้นสามารถอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยได้ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 96⁶² ได้กำหนดไว้ให้อุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติดังกล่าว

3.5 การดำเนินการตามมติคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกรณีเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย

1) ไม่ต้องมีการสอบสวนทางวินัยอีก

ในกรณีมีมูลความผิดทางวินัย เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหา นั้น เพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นสำนวนการสอบสวนทาง

⁶²พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 96.

วินัยของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ แล้วแต่กรณี⁶³

2) ระยะเวลาดำเนินการลงโทษทางวินัย

เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับรายงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณา ลงโทษภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนส่งสำเนาคำสั่งลงโทษดังกล่าวไปให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่ง⁶⁴

3) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย

ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งถูกลงโทษทางวินัย จะใช้สิทธิอุทธรณ์คุณพินิจในการสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องใช้สิทธิดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนมีคำสั่งลงโทษ⁶⁵

ข้าราชการตำรวจที่กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง⁶⁶ จะต้องถูกสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณา ลงโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษต่ำกว่า ปลดออก⁶⁷

การพิจารณาสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการของข้าราชการตำรวจผู้บังคับบัญชาต้องตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณากลับกรองเสนอ โดย

⁶³ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 92 วรรคหนึ่ง.

⁶⁴ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 93.

⁶⁵ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 96.

⁶⁶ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 79.

⁶⁷ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 90 วรรคหนึ่ง.

คณะกรรมการดังกล่าวอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรองหัวหน้าหน่วยงานนั้นทุกคน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎ ก.ตร.⁶⁸

เมื่อข้าราชการตำรวจถูกสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการแล้วมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ ได้ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 105⁶⁹ ภายใน 30 วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง

ส่วนข้าราชการตำรวจที่กระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง⁷⁰ ซึ่งจะถูกลงโทษไม่ถึงกับไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ⁷¹ เมื่อถูกสั่งลงโทษวินัยอย่างไม่ร้ายแรงแล้วข้าราชการตำรวจมีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้บังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาที่สั่งลงโทษ แต่ในกรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้สั่งลงโทษให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 105⁷²

4) กรณีผู้บังคับบัญชาไม่ดำเนินการหรือการดำเนินการไม่ถูกต้องเหมาะสม ตามมติคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ใดละเลยไม่ดำเนินการลงโทษทางวินัย ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือกฎหมายตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา⁷³

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาไม่ดำเนินการทางวินัย หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่าการดำเนินการทางวินัย

⁶⁸พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 90 วรรคสอง.

⁶⁹เรื่องเดียวกัน, มาตรา 105.

⁷⁰เรื่องเดียวกัน, มาตรา 78.

⁷¹เรื่องเดียวกัน, มาตรา 82.

⁷²เรื่องเดียวกัน, มาตรา 105.

⁷³พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 94.

ของผู้บังคับบัญชา ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เสนอความเห็น ไปยังนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควรหรือในกรณีที่เป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะสั่งให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือคณะกรรมการอื่นซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือคณะกรรมการที่ทำหน้าที่บริหารรัฐวิสาหกิจ หรือผู้แต่งตั้งกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี พิจารณาคำเนิการตามอำนาจหน้าที่ให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไปก็ได้⁷⁴

3.6 การดำเนินการตามมติคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกรณีเกี่ยวกับความผิดทางอาญา

ในกรณีที่ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีมติว่ามีความผิดทางอาญา ให้ประธานกรรมการส่งรายงาน เอกสาร และความเห็น ไปยังอัยการสูงสุด หรือฟ้องคดีต่อศาลกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีอาญาในศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี โดยให้ถือว่ารายงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นสำนวนการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคดีอาญาและให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง

เมื่ออัยการสูงสุดได้รับรายงานและเอกสาร พร้อมทั้งความเห็นจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เห็นว่า รายงาน เอกสาร และความเห็นที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ส่งให้ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้น

⁷⁴พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 95.

ให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และอัยการสูงสุด ตั้งคณะทำงานขึ้น โดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไป ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการฟ้องคดีได้ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจฟ้องคดีเอง หรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทน⁷⁵

4. การสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญพักราชการ และให้ออกจากราชการ ไว้ก่อนกรณีต้องหา ว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57⁷⁶ มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนหรือพิจารณา หรือผลแห่งคดีได้⁷⁷

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการ ไว้ก่อนระยะเวลาให้พักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน การให้กลับเข้าปฏิบัติราชการหรือกลับเข้ารับราชการและการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนหรือพิจารณาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.⁷⁸

⁷⁵ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 97.

⁷⁶ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551, มาตรา 57.

⁷⁷ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 101 วรรคหนึ่ง.

⁷⁸ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 101 วรรคแปด.

ในระหว่างที่ยังมิได้ตราพระราชกฤษฎีกา หรือออกกฎ ก.พ. ขอบังคับ หรือระเบียบหรือกำหนดกรณีใด เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำพระราชกฤษฎีกา กฎ ก.พ. ขอบังคับ หรือระเบียบหรือกรณีที่กำหนดไว้แล้วซึ่งใช้อยู่เดิมมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้⁷⁹

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตรา 107 วรรคหนึ่ง⁸⁰ วางหลักในการสั่งพักราชการและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนว่า เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจมีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้ แต่ถ้าปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิดหรือกระทำผิดไม่ถึงกับจะถูกลงโทษปลดออก หรือไล่ออก และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ผู้นั้นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ระยะเวลาให้พักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณาให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎ ก.พ.⁸¹

ปัจจุบันนี้ยังไม่มีกรออก กฎ ก.พ. เพื่อนำมาบังคับใช้ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 101 แต่มี กฎ ก.พ. ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2538) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน และ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 29 (พ.ศ. 2548) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ที่ออกตามพระราช-

⁷⁹พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551, มาตรา 132 วรรคหนึ่ง.

⁸⁰เรื่องเดียวกัน, มาตรา 107 วรรคหนึ่ง.

⁸¹เรื่องเดียวกัน, มาตรา 107 วรรคห้า.

บัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตรา 107 ซึ่งใช้ยูเคิมให้นำมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 101 ทั้งนี้เป็นไปตามบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 132

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 46 กำหนดระดับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ มีดังต่อไปนี้⁸²

- 1) ตำแหน่งประเภทบริหาร มีระดับดังต่อไปนี้
  - (1) ระดับตน
  - (2) ระดับสูง
- 2) ตำแหน่งประเภทอำนวยการ มีระดับดังต่อไปนี้
  - (1) ระดับตน
  - (2) ระดับสูง
- 3) ตำแหน่งประเภทวิชาการ มีระดับดังต่อไปนี้
  - (1) ระดับปฏิบัติการ
  - (2) ระดับชำนาญการ
  - (3) ระดับชำนาญการพิเศษ
  - (4) ระดับเชี่ยวชาญ
  - (5) ระดับทรงคุณวุฒิ
- 4) ตำแหน่งประเภททั่วไป มีระดับดังต่อไปนี้
  - (1) ระดับปฏิบัติงาน
  - (2) ระดับชำนาญงาน
  - (3) ระดับอาวุโส
  - (4) ระดับทักษะพิเศษ

---

⁸²พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551, มาตรา 46.

4.1 ผู้มีอำนาจสั่งพักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ผู้มีอำนาจสั่งพักราชการและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนข้าราชการ-พลเรือนสามัญ มีดังต่อไปนี้⁸³

- 1) รัฐมนตรีเจ้าสังกัด สำหรับข้าราชการประเภทบริหารระดับสูง ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการ ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี
- 2) ปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม สำหรับข้าราชการดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม รองหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรีแล้วแต่กรณีหรือตำแหน่งอื่นที่ ก.พ. กำหนดเป็นตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง
- 3) ปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม สำหรับข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับต้นที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี
- 4) รัฐมนตรีเจ้าสังกัดสำหรับข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการประเภทวิชาการระดับปฏิบัติการ ข้าราชการ ข้าราชการพิเศษ และเชี่ยวชาญ และประเภททั่วไปในสำนักงานรัฐมนตรี
- 5) ปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม สำหรับข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับสูงที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี
- 6) อธิบดี สำหรับข้าราชการดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับต้น ส่วนข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับต้นในส่วนราชการระดับกรมที่หัวหน้าส่วนราชการอยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี หรือต่อรัฐมนตรี แล้วแต่กรณีให้อธิบดีผู้บังคับบัญชาเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการ

⁸³ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551, มาตรา 57.

7) รัฐมนตรีเจ้าสังกัด สำหรับข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับทรงคุณวุฒิ

8) ปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม สำหรับข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบ การปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี

9) อธิบดี สำหรับข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการพิเศษและตำแหน่งประเภททั่วไประดับทักษะพิเศษ ส่วนข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการพิเศษและตำแหน่งประเภททั่วไประดับ ทักษะพิเศษ ในส่วนราชการระดับกรมที่หัวหน้าส่วนราชการอยู่ในบังคับบัญชาหรือ รับผิดชอบการ ปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ให้อธิบดีผู้บังคับ บัญชาเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการ

10) อธิบดีหรือผู้ได้รับมอบหมาย สำหรับข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งประเภท วิชาการระดับปฏิบัติการ ชำนาญการ ตำแหน่งประเภททั่วไประดับปฏิบัติงาน ชำนาญงาน และอาวุโส

11) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือน สามัญ ซึ่งไม่ใช่ตำแหน่งประเภททั่วไประดับทักษะพิเศษ และการย้ายข้าราชการพลเรือน สามัญให้ไปดำรงตำแหน่งในหรือต่างกระทรวงหรือกรม แล้วแต่กรณีให้ไปดำรง- ตำแหน่งตามข้อ 9 ดังกล่าวข้างต้น ที่ไม่ใช่ตำแหน่งประเภททั่วไประดับทักษะพิเศษและ ตำแหน่งตามข้อ 10 ดังกล่าวข้างต้น ในราชการบริหารส่วนภูมิภาค

4.2 การสั่งพักราชการกรณีต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา

เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่าง ร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิด อาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้บังคับบัญชา

ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนหรือพิจารณา หรือผลแห่งคดีได้⁸⁴

1) หลักเกณฑ์และเหตุผลการสั่งพักราชการมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้⁸⁵ คือ

(1) ถูกตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงเนื่องมาจากถูกฟ้องคดีอาญาในเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือเกี่ยวกับความประพฤติหรือพฤติกรรมอันไม่น่าไว้วางใจเว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือ

(2) ถูกตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงเนื่องมาจากต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาในเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือเกี่ยวกับความประพฤติหรือพฤติกรรมอันไม่น่าไว้วางใจเว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือ

(3) ถูกฟ้องคดีอาญาในเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือเกี่ยวกับความประพฤติหรือพฤติกรรมอันไม่น่าไว้วางใจเว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือ

(4) ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาในเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือเกี่ยวกับความประพฤติหรือพฤติกรรมอันไม่น่าไว้วางใจเว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และ

(5) ผู้ที่ถูกฟ้องนั้นพนักงานอัยการมิได้รับเป็นทนาย แก่ต่างให้ และ

(6) ผู้มีอำนาจดังกล่าวพิจารณาเห็นว่า ถ้าให้ผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการ อาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ

2) การสั่งพักราชการหลายเรื่อง หรือมีกรณีอื่นเพิ่มขึ้น

เมื่อได้มีการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดพักราชการหรือออกจากราชการไว้ก่อนแล้ว ภายหลังปรากฏว่า ผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่าง

⁸⁴พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551, มาตรา 101 วรรคหนึ่ง.

⁸⁵กฎ ก.พ. ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2538) ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน, ข้อ 3 (1).

ร้ายแรงในกรณีอื่นอีก ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57⁸⁶ มีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา และแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา 93⁸⁷ ตลอดจนดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้⁸⁸

ในกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหลายสำนวน หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหลายคดี เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือผู้ที่ถูกฟ้องนั้น พนักงานอัยการรับเป็นทนายแก้ต่างให้ ถ้าจะสั่งพักราชการให้สั่งพักทุกสำนวนและทุกคดี⁸⁹

ในกรณีที่สั่งพักราชการในสำนวนใดหรือคดีใดไว้แล้ว ภายหลังปรากฏว่ามีกรณีถูกกล่าวหาว่า กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนในสำนวนอื่น หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่า กระทำความผิดอาญาในคดีอื่นเพิ่มขึ้น เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือผู้ที่ถูกฟ้องนั้น พนักงานอัยการรับเป็นทนายแก้ต่างให้ ก็ให้สั่งพักราชการในสำนวนหรือคดีอื่นที่เพิ่มขึ้นนั้นด้วย⁹⁰

4.3 การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกรณีต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา

เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้บังคับบัญชา

⁸⁶ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551, มาตรา 57.

⁸⁷ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 93.

⁸⁸ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 101 วรรคสาม.

⁸⁹ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2538) ว่าด้วยการสั่งพักราชการและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน, ข้อ 5 วรรคหนึ่ง.

⁹⁰ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 5 วรรคสอง.

ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนหรือพิจารณา หรือผลแห่งคดีได้⁹¹

1) หลักเกณฑ์และเหตุผลการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

การที่ผู้บังคับบัญชาจะสั่งให้ข้าราชการพลเรือนผู้ใดให้ออกจากราชการไว้ก่อน มีกำหนดหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้⁹² คือ

(1) มีเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการได้ และ

(2) ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจพิจารณาแล้วเห็นว่าการสอบสวนพิจารณาหรือการพิจารณาคดีที่เป็นเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการนั้น จะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว

2) การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกรณีหลายเรื่อง หรือมีกรณีอื่นเพิ่มขึ้น

เมื่อได้มีการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดพักราชการหรือออกจากราชการไว้ก่อนแล้วภายหลังปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีอื่นอีก ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 มีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา และแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา 93 ตลอดจนดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้⁹³

ในกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหลายสำนวน หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหลายคดี เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือผู้ที่ถูกฟ้องนั้น พนักงานอัยการรับเป็นทนายแก้ต่างให้ ถ้าจะสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ก็ให้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนทุกสำนวนและทุกคดี

ในกรณีที่ได้สั่งพักราชการในสำนวนใดหรือคดีใดไว้แล้ว ภายหลังปรากฏว่ามีกรณีถูกกล่าวหาว่า กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนในสำนวนอื่น หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่า กระทำความผิดอาญาในคดีอื่นเพิ่มขึ้น

⁹¹พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551, มาตรา 101 วรรคหนึ่ง.

⁹²กฎ ก.พ. ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2538) ว่าด้วยการสั่งพักราชการและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน, ข้อ 8 วรรคหนึ่ง.

⁹³พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551, มาตรา 101 วรรคสาม.

เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือผู้ที่ถูกฟ้องนั้น พนักงานอัยการรับเป็นทนายแก้ต่างให้ ก็ให้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในสำนวน หรือคดีอื่นที่เพิ่มขึ้นนั้นด้วย⁹⁴

3) การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนอีกชั้นหนึ่งต่อการสั่งพักราชการ เมื่อได้สั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดพักราชการแล้ว ผู้บังคับบัญชาจะสั่งให้ออกจากราชการอีกชั้นหนึ่งต่อการสั่งพักราชการได้ ก็ต่อเมื่อมีเหตุดังต่อไปนี้ คือ⁹⁵

- (1) มีการสั่งพักราชการไว้ก่อนแล้ว และ
- (2) ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจพิจารณาแล้วเห็นว่าการสอบสวนพิจารณา หรือการพิจารณาคดีที่เป็นเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการนั้น จะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว

4.4 ผลของการถูกสั่งพักราชการ

การสั่งพักราชการพลเรือนสามัญมีผลดังต่อไปนี้⁹⁶ คือ

- 1) ผู้ถูกสั่งพักราชการขอยืมพ้นจากตำแหน่งหน้าที่และไม่ให้มาปฏิบัติหน้าที่ ตลอดระยะเวลาที่พักราชการนั้น แต่ยังไม่ขาดจากการเป็นข้าราชการ กล่าวคือ ยังมีสภาพเป็นข้าราชการอยู่ โดยงดการเบิกจ่ายเงินเดือน และเงินอื่น ๆ ที่จ่ายเป็นรายเดือนตลอดจนเงินช่วยเหลือต่าง ๆ ไว้ก่อน จนกว่าคดีหรือกรณีที่สุดและมีคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ตามผลการสอบสวนพิจารณาแล้ว
- 2) เมื่อผู้ดำรงตำแหน่งถูกสั่งพักราชการ ตำแหน่งนั้นว่างลง แต่อัตราเงินเดือนไม่ว่าง ต้องสงวนอัตราเงินเดือนนั้นไว้ก่อนจนกว่าคดีหรือกรณีที่สุด
- 3) ผู้ถูกสั่งพักราชการมิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งแล้ว ผู้บังคับบัญชาไม่อาจย้ายผู้อยู่ระหว่างพักราชการให้ดำรงตำแหน่งอื่นได้

⁹⁴ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2538) ว่าด้วยการสั่งพักราชการและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน, ข้อ 8.

⁹⁵ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 9.

⁹⁶ ประวิณ ฅ นคร, การรักษาวินัยข้าราชการสำหรับผู้บังคับบัญชา, หน้า 164.

4) ถ้าผู้ถูกสั่งพักราชการเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่สั่งให้ตนพักราชการ โดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ก็มีสิทธิร้องทุกข์ได้

4.5 ผลของการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนมีผลดังต่อไปนี้⁹⁷ คือ

1) ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ย่อมพ้นจากสภาพเป็นข้าราชการ และต้องออกจากราชการไปชั่วคราว แต่ไม่เด็ดขาด จะต้องมีการสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อการสอบสวนพิจารณาเสร็จสิ้นแล้วอีกชั้นหนึ่ง

2) ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมในการถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้น เนื่องจากผู้บังคับบัญชาได้ใช้อำนาจหน้าที่สั่งให้ตนออกจากราชการไว้ก่อนโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ก็มีสิทธิร้องทุกข์ได้

3) ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุจะบรรจุและแต่งตั้งหรือเลื่อนข้าราชการผู้อื่นให้มาดำรงตำแหน่งที่ว่างนั้นแทนผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนก็ได้ แต่ก็ควรจะต้องคำนึงด้วยว่าจะมีตำแหน่งอื่นในระดับเดียวกันสำหรับสั่งให้ผู้ถูกให้ออกจากราชการไว้ก่อนกลับเข้ารับราชการหรือไม่ เมื่อสอบสวนพิจารณาเสร็จแล้วปรากฏว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด

4.6 สิทธิโต้แย้งคำสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

การสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนให้สั่งได้ตลอดเวลาที่สอบสวนหรือพิจารณา เว้นแต่ผู้ถูกสั่งพักราชการหรือผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนผู้ใดได้ร้องทุกข์ตามมาตรา 122⁹⁸ และผู้มีอำนาจพิจารณาคำร้องทุกข์เห็นว่าสมควรสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จสิ้นเนื่องจาก

⁹⁷ ประวิณ ฅ นคร, เรื่องเดียวกัน, หน้า 166.

⁹⁸ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551, มาตรา 122.

พฤติการณ์ของผู้ถูกสั่งพักราชการไม่เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือพิจารณา และไม่ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยต่อไป หรือเนื่องจากการดำเนินการ ทางวินัยได้ล่วงพ้นหนึ่งปีนับแต่วันพักราชการหรือวันให้ออกจากราชการ ไว้ก่อนแล้วยังไม่แล้วเสร็จ และผู้ถูกสั่งพักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ ไว้ก่อนไม่มีพฤติกรรมดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจสั่งพักราชการสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จสิ้น”

4.7 การควบคุมตรวจสอบการใช้ดุลพินิจโดยศาล

เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้วได้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาแล้ว หากผลการพิจารณาการร้องทุกข์ฟังไม่ขึ้น ผู้ร้องทุกข์สามารถจะฟ้องโต้แย้งคำสั่งหรือคำวินิจฉัยคำร้องทุกข์ต่อศาลปกครองได้ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีหรือนับแต่วันพ้นเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล แล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น¹⁰⁰

⁹⁹พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551, มาตรา 101 วรรคหก และมาตรา 101 วรรคเจ็ด.

¹⁰⁰พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542, มาตรา 49.

5. การสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการ ไว้ก่อนของข้าราชการตำรวจต่างประเทศ

5.1 ประเทศออสเตรเลีย

ข้าราชการตำรวจผู้ใดกระทำความผิดประพฤตินิষอบ ผู้บังคับบัญชาสามารถสั่งพักงานหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้ โดยผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จบำนาญหรือเงินช่วยเหลือตามแต่กรณี¹⁰¹

สิทธิของข้าราชการตำรวจที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนและกรณีอื่นเกี่ยวกับการกระทำความผิดประพฤตินิষอบ¹⁰²

1) ข้าราชการตำรวจผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนหรือถูกพักงานด้วยเหตุของการกระทำประพฤตินิষอบจะไม่ได้รับเงินบำเหน็จบำนาญหรือเงินช่วยเหลืออื่นใดภายใต้หน่วยงานนี้

2) ส่วนข้าราชการตำรวจที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนหรือถูกพักงานจากการกระทำผิดประพฤตินิষอบ หากได้ลาออกจากราชการไปก่อนจะไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญหรือเงินช่วยเหลืออื่นใด แต่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นควรได้รับเงินคืนในส่วนที่ได้หักออกจากเงินเดือนของเขาโดยไม่ต้องมีดอกเบี้ย ในเงื่อนไขที่ว่า ผู้ที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนหรือพักงาน เงินจำนวนที่หักลดทอนลงตามที่กล่าวข้างต้นอาจนำส่งให้กับเจ้าหน้าที่ผู้นั้น หากมีความเห็นของคณะกรรมการว่าเพื่อประโยชน์ต่อคู่สมรสหรือบุตร (หากมี)

3) ในกรณีที่มีการเสียชีวิตก่อนการเกษียณอายุโดยที่ไม่มีคู่สมรสเงินนี้ควรจ่ายให้กับตัวแทนของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นจำนวนเต็มของเงินที่ถูกหักตามอัตราส่วน โดยไม่มี

¹⁰¹Police Regulation Act 1958, Section 30.

¹⁰²Ibid., Section 54.

5.2 สหราชอาณาจักร

การดำเนินการทางวินัยและการดำเนินการอื่นของข้าราชการตำรวจในสหราชอาณาจักร ได้กำหนดขั้นตอนไว้ดังต่อไปนี้¹⁰³

- 1) ข้าราชการตำรวจระดับผู้กำกับหรือต่ำกว่าจะไม่ถูกปลดออกหรือให้ออกไว้ก่อน ก่อนการตัดสินคดีตามมาตรา 50 (3) เว้นแต่ข้าราชการตำรวจผู้นั้นมีโอกาที่จะมีที่ปรึกษาหรือทนายผู้แทน
- 2) เมื่อข้าราชการตำรวจเลือกที่จะดำเนินการตามข้อ 1) เขาอาจให้ผู้แทนหรือที่ปรึกษาเป็นผู้แทนในการเข้ารับฟังคำตัดสินได้
- 3) ถ้าในกรณีข้าราชการตำรวจที่อยู่ในระดับผู้กำกับหรือต่ำกว่าไม่ได้รับโอกาที่จะมีที่ปรึกษาหรือทนายผู้แทน เขาอาจมีตำรวจผู้แทนในการรับฟังคำตัดสินได้
- 4) ข้อกำหนดภายใต้มาตรา 50 ควรระบุถึง
  - (1) ขั้นตอนของการแจ้งให้ข้าราชการตำรวจทราบถึงผลของการดำเนินการตาม ข้อ 1 ถึง 3 ที่กล่าวข้างต้น
  - (2) เวลาที่ข้าราชการตำรวจได้รับแจ้งเหตุในข้อ (1)
  - (3) เวลาที่ข้าราชการตำรวจต้องแจ้งว่าเขาต้องการที่จะมีผู้แทนทางกฎหมายในวันรับฟังคำตัดสินหรือไม่
- 5) ถ้าสมาชิกของข้าราชการตำรวจ
  - (1) ไม่แจ้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรตามที่ระบุไว้ในระเบียบว่าข้าราชการตำรวจต้องการมีผู้แทนตามกฎหมาย หรือ
  - (2) ได้แจ้งตามระเบียบว่าข้าราชการตำรวจผู้นั้นต้องการมีผู้แทนทางกฎหมาย เขาอาจจะไม่ถูกปลดออกหรือให้ออกออกไว้ก่อน โดยไม่ต้องมีผู้แทนทางกฎหมาย
- 6) ถ้าข้าราชการตำรวจได้แจ้งตามระเบียบว่าเขาต้องการมีที่ปรึกษาทางกฎหมาย ผู้กล่าวหาของเขาอาจมีผู้แทนทางกฎหมายได้ด้วย แม้ว่าผู้แทนของข้าราชการตำรวจผู้นั้นจะมาเป็นตัวแทนให้หรือไม่ก็ตาม

¹⁰³Police Act 1996, Section 84.

การขออุทธรณ์กรณีปลดออกหรือให้ออกไว้ก่อน¹⁰⁴

1) ข้าราชการตำรวจผู้ที่ถูกอุทธรณ์กรณีปลดออกหรือให้ออกไว้ก่อน โดยการตัดสินใจคดีตามมาตรา 50 (3) อาจขออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ของตำรวจได้ เว้นแต่เขามีสิทธิ์ที่จะอุทธรณ์ต่อผู้อื่น ซึ่งในกรณีนี้เขาอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ของตำรวจด้วยการตัดสินใจของบุคคลผู้นั้นได้

2) เมื่อคณะกรรมการอุทธรณ์ของตำรวจได้อนุญาตให้มีการอุทธรณ์ คณะกรรมการอาจออกคำสั่งให้กับผู้ร้องในลักษณะ

(1) ที่พิจารณาการลงโทษให้น้อยกว่าที่กำหนดไว้และ

(2) ที่เทียบเท่ากับที่ได้กำหนดไว้

3) เลขของรัฐอาจกำหนดระเบียบในการดำเนินงานของคณะกรรมการอุทธรณ์ของตำรวจภายใต้มาตรานี้ได้

4) ระเบียบที่ออกภายใต้มาตรานี้ อาจเอื้อให้คณะกรรมการอุทธรณ์ของตำรวจ มีอำนาจให้เรียกพยานให้เข้ามาในวันตัดสินเพื่อให้ข้อมูลหลักฐานเอกสารต่าง ๆ และอาจให้ข้อกำหนดในมาตราย่อย 2 และ 3 ในส่วน 250 ของ พระราชบัญญัติรัฐ 1972 ได้

5) ข้อกำหนดต่าง ๆ ที่ทำภายใต้ระเบียบส่วนนี้ต้องนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ก่อนที่จะดำเนินการ

6) ควรมีผลบังคับใช้ในการอุทธรณ์ภายใต้ข้อกำหนดส่วนนี้

การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและอื่น ๆ นั้น เลขของรัฐ อาจให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้มีอำนาจของตำรวจ ผู้บังคับการตำรวจและสมาชิกข้าราชการตำรวจอื่น ๆ ในการให้ยุติการทำหน้าที่¹⁰⁵

¹⁰⁴Police Act 1996, Section 85.

¹⁰⁵Ibid., Section 87.